

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5ECdo/199/2014
Identifikačné číslo spisu:	2712201742
Dátum vydania rozhodnutia:	26.05.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:2712201742.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej POHOTOVOST', s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Pal'ko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, proti povinnému X. S. bývajúcemu v U. o vymoženie 1381,91 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Skalica pod sp.zn. 1 Er 288/2012, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 18. decembra 2013 sp.zn. 23CoE 274/2012, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Povinnému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Skalica uznesením z 28. mája 2012 č.k. 1.Er 288/2012-18 vylúčil súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého z vykonávania exekúcie podľa § 30 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (Exekučný poriadok) - ďalej len „Exekučný poriadok“. Rozhodol tak s odôvodnením, že na základe oznámenia súdneho exekútora zistil existenciu relevantných skutočností, ktoré mohli ovplyvniť subjektívne nazeranie exekútora v danej exekučnej veci a jeho nestrannosť a pre ktoré je vylúčený z vykonávania exekúcie.

Uznesením z 13. augusta 2012 č.k. 1 Er 288/2012-22 Okresný súd Skalica exekúciu vedenú na základe rozhodcovského rozsudku vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju (§57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku). Poukázal na ustanovenie § 30 ods. 11 Exekučného poriadku, v zmysle ktorého ak súd vylúči exekútora z vykonávania exekúcie, v exekúcii pokračuje ten exekútor, ktorého navrhne oprávnený a ktorého vykonaním tejto exekúcie poverí súd. Ak však oprávnený ani po výzve súdu nenavrhne exekútora, ktorý má namiesto vylúčeného exekútora vykonať exekúciu, nemožno v exekučnom konaní pokračovať. V takom prípade musí exekučný súd exekúciu zastaviť. Uvedené uznesenie napadla oprávnená odvolaním.

Krajský súd v Trnave uznesením z 18. decembra 2013 sp.zn. 23 CoE 274/2012 napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.). Uviedol, že po právoplatnosti rozhodnutia o vylúčení súdneho exekútora z vykonávania predmetnej exekúcie, vyzval súd prvého stupňa oprávnenú, aby v lehote 10 dní označila nového súdneho exekútora, ktorý by mal v zmysle ustanovenia § 30 ods. 11 Exekučného poriadku pokračovať vo vykonávaní exekúcie. Napriek tomu, že predmetná výzva exekučného súdu bola oprávnenej riadne doručená, oprávnená na ňu nereagovala. Meno nového súdneho exekútora navrhla až spolu s odvolaním, pričom na túto skutočnosť odvolací súd nemohol prihliadnuť s poukazom na § 205a ods. 1 písm. d/ O.s.p. Vzhľadom na procesnú nečinnosť oprávnenej v čase rozhodovania exekučného súdu, nebolo možné v exekúcii pokračovať a preto exekučný súd postupoval vecne správne, pokiaľ exekúciu zastavil.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadla oprávnená dovolaním, ktorého prípustnosť zdôvodnila tým, že súdy jej svojím postupom odňali možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), pretože : 1/ nebola upovedomená o Náleze ústavného súdu sp.zn. ÚS 322/2010- 37, 2/ nebolo vykonané dokazovanie v otázke zaujatosti súdneho exekútora, 3/ neexistovali racionálne pochybnosti o legálnom postupe súdneho exekútora v exekúcii, 4/ neexistovali oprávnené obavy oprávnenej alebo povinného o legálny priebeh exekúcie, 5/ nebola jej daná možnosť vyjadriť sa k otázke zaujatosti s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdov. Týmto postupom súdov bola zbavená možnosti dosiahnuť vymożenie svojej pohľadávky a bolo porušené jej právo vlastníť majetok dané článkom 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Namietala porušenie zásady rovnosti zbraní, kontradiktórnosti konania a práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako aj práva na rozhodovanie podľa relevantnej právnej normy vo vzťahu k rozhodnutiu exekučného súdu o vylúčení súdneho exekútora, t.j. porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru. Z týchto dôvodov žiadala uznesenia súdov nižších stupňov zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie prvostupňovému súdu.

Povinný sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či podané dovolanie je procesné prípustné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Oprávnenou napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky uznesení uvedených v týchto ustanoveniach, preto prípustnosť jej dovolania z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nevyplýva.

Dovolanie oprávnenej by mohlo byť procesné prípustné, len ak v konaní, v ktorom bolo vydané napadnuté uznesenie, došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa z tohto dôvodu neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska § 239 O.s.p., ale skúmal, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia,

proti ktorým je inak dovolanie procesné neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolateľka tvrdí, že jej v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký nesprávny procesný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie oprávnení účastníka konania procesnej povahy, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

Judikátúra najvyššieho súdu za prípad odňatia možnosti konať pred súdom považuje medziiným postup súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietne zaoberať meritom veci (odmietne podanie alebo konanie zastaví alebo odvolací súd odmietne odvolanie) hoci procesné predpoklady pre taký postup nie sú dané (viď napríklad R 23/1994 a R 4/2003, ale aj rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 14/1996, prípadne ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 41/2000, 2 Cdo 119/2004, 3 Cdo 108/2004, 3 Cdo 231/2008, 4 Cdo 20/2001).

Zo spisu vyplýva, že uznesením Okresného súdu Skalica z 28. mája 2012 č.k. 1 Er 288/2012-18 bol súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý vylúčený z vykonávania exekúcie. Po právoplatnosti tohto uznesenia súd prvého stupňa vyzval oprávnenú, aby v lehote 10 dní označila nového súdneho exekútora, ktorý bude pokračovať vo vykonávaní exekúcie (§ 30 ods. 11 Exekučného poriadku). Táto výzva bola oprávnenej riadne doručená 2. júla 2012, oprávnená na ňu ale nereagovala. Vzhľadom na to súd exekúciu zastavil.

Dovolací súd, posudzujúc uvedený postup exekučného súdu z hľadiska, či ním nedošlo k odňatiu možnosti oprávnenej pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), poukazuje na to, že Exekučný poriadok vychádza zo zásady, že exekúciu vykonáva ten súdny exekútor, ktorého označí (v zmysle vyberie) oprávnený (viď § 29 ods. 1 Exekučného poriadku). Exekučný poriadok teda už pri začatí exekúcie predpokladá aktívnu účasť oprávneného na exekučnom konaní. Avšak nielen začatie exekučného konania, ale aj samotný jeho priebeh predpokladá procesnú aktivitu oprávneného (viď napríklad ustanovenia § 31 ods. 1, § 36 ods. 1, § 40 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku).

Tak, ako Exekučný poriadok ukladá súdnemu exekútorovi, aby už v návrhu na vykonanie exekúcie označil súdneho exekútora, ktorý má vykonať exekúciu (viď § 29 ods. 1 Exekučného poriadku), podobne predpokladá, že bude činný oprávnený vtedy, keď dôjde k vylúčeniu pôvodne oprávneným označeného súdneho exekútora, ktorý bol súdom poverený, aby vykonal exekúciu (§ 30 ods. 1 Exekučného poriadku). V zmysle § 30 ods. 11 Exekučného poriadku je totiž len na oprávnenom, aby v takom prípade exekučnému súdu navrhol namiesto vylúčeného súdneho exekútora iného súdneho exekútora, ktorý by mal podľa názoru oprávneného pokračovať v exekúcii. Pokiaľ je oprávnený z tohto hľadiska pasívny (v tom zmysle, že napriek výzve súdu nenavrhne a neoznačí „nového“ súdneho exekútora), exekučný súd nemá možnosť preklenúť tento nedostatok procesnej aktivity účastníka exekučného konania, výlučne ktorého oprávňuje Exekučný poriadok navrhnúť osobu nového súdneho exekútora. Exekučný súd nemôže v takom prípade - bez návrhu oprávneného - ustanoviť súdneho exekútora, ktorý bude pokračovať v exekúcii. Uvedená procesná pasivita oprávneného vedie v danej procesnej situácii k zastaveniu exekučného konania.

So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že postup súdov bol v danom prípade v súlade so zákonom. Zákonu zodpovedajúcim postupom prvostupňového a odvolacieho súdu nemohla byť oprávnenej odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Pokiaľ ide o ďalšiu dovoláciu argumentáciu oprávnenej, ktorou namietala neexistenciu dôvodov pre vylúčenie súdneho exekútora z vykonávania exekúcie (nesprávne právne posúdenie) a ostatné procesné pochybenia súdu, ktorých sa podľa jej názoru dopustil v konaní predchádzajúcim vydaniu rozhodnutia o vylúčení súdneho exekútora, dovolací súd k tomu uvádza, že predmetom dovolacieho prieskumu v súlade s dispozičnou zásadou môže byť len to rozhodnutie a postup súdu mu predchádzajúci, proti ktorému bol účastníkom mimoriadny opravný prostriedok podaný. Dovolací súd musí rešpektovať zámer všetkých mimoriadnych opravných prostriedkov vychádzajúci z toho, že právna istota a stabilita nastolené právoplatným rozhodnutím sú v právnom štáte narušiteľné len mimoriadne a výnimočne, za zákonom stanovených podmienok, ktoré však v danom prípade nie sú dané. Proti uzneseniu o vylúčení súdneho exekútora v zmysle § 30 ods.10 Exekučného poriadku nie je odvolanie prípustné, to znamená, že otázka zaujatosti súdneho exekútora bola právoplatne vyriešená a toto rozhodnutie súdu ani jeho postup mu predchádzajúci nemôže byť preskúmaný na základe dovolania podaného proti inému rozhodnutiu súdu nižšieho stupňa, voči ktorému zákon dovolanie pripúšťa. Z tohto dôvodu sa dovolací súd argumentáciou oprávnenej vzťahujúcou sa vecne k uzneseniu okresného súdu z 28. mája 2012 č.k. I Er 288/2012-18, ktorým bol súdny exekútor vylúčený, nemohol zaoberať.

Vzhľadom na to, že sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol procesné neprípustné dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

V konaní o dovolaní oprávnenej vzniklo procesné úspešnému povinnému právo na náhradu trov konania proti oprávnenej, ktorá úspech v do volacom konaní nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd nepriznal povinnému náhradu trov konania, lebo nepodal návrh na ich priznanie (§151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.